

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา หากพิจารณาแค่เพียงในแง่ของความเจริญเติบโตโดยรวมแล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่าประสบผลสำเร็จที่ค่อนข้างน่าพอใจ ทั้งข้อมูลที่ชี้ให้เห็นอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 7.8 ต่อปี¹ แต่ความเจริญที่ปรากฏผลของการพัฒนากระจายไปไม่ถึงทั่วถึงประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทย โดยเฉพาะที่อาศัยอยู่ในชนบทที่ห่างไกลและทุรกันดาร ได้รับความก้าวหน้าทางด้านคมนาคมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมาทั้ง 4 ฉบับน้อยมาก ปัญหาความยากจน ความไม่รู้และสุขภาพอนามัยไม่ดี ยังคงเป็นปัญหาหลักที่ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางการพัฒนาประเทศใหม่สำหรับช่วง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 โดยเน้นการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบท

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในเขตชนบท ปรากฏว่าในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-3 มีปัญหาหลายด้าน ในด้านเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ ปรากฏว่าพื้นที่ชนบทบางแห่ง สามารถเจริญรุดหน้าไปไกลมาก แต่ในพื้นที่บางแห่งก็ยังคงล้าหลัง ไม่คืบหน้าเท่าที่ควร ภัยเหตุนี้จึงเกิดแนวความคิดใหม่ที่เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนา โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่ แต่เนื่องจากขาดความรู้ที่เพียงพอในรายละเอียดของพื้นที่แต่ละแห่ง จึงได้ใช้แนวความคิดเกี่ยวกับความkongการของประชาชนเป็นแกนนำ โดยเชื่อว่าการพัฒนาชนบทที่ถูกต้อง จะต้องทำให้

¹สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529, หน้า 337

สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทั้งเช่นโครงการในแผนการพัฒนาจังหวัด และโครงการประเภทเงินยืมต่าง ๆ ซึ่งได้ปรากฏในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4

การพัฒนาชนบทแนวใหม่ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 มุ่งระดมทรัพยากรทั้งมวลของชาติ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่มีอยู่เข้าสนับสนุน กระบวนการพัฒนา เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง ในบรรดาทรัพยากรที่มีอยู่ภายในประเทศ คนหนุ่มสาวโดยเฉพาะ ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด ที่มีศักยภาพพร้อมในการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศได้อย่าง กว้างขวาง

โครงการอาสาพัฒนาเป็นวิธีการพัฒนาชุมชนแนวทางใหม่ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ ที่จบจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่มีแรงจูงใจได้สมัครใจในการช่วยเหลือประชาชนใน ชนบท เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลและประชาชนในชนบท โครงการอาสาพัฒนาไม่เหมือนกับโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร ของสำนักงานบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และโครงการค่ายอาสาพัฒนาของวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นโครงการที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเข้าไปร่วมดำเนินงาน พัฒนาชุมชนในชนบท

โครงการอาสาพัฒนา เป็นโครงการหนึ่งที่กำลังดำเนินการโดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เพื่อสนับสนุนกระบวนการพัฒนามาตั้งแต่ปี 2509 จนเป็นที่ยอมรับ จากประชาชนและเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐบาลและเอกชนว่า มีส่วนร่วมผลักดัน ให้การพัฒนาบรรลุเป้าหมาย จึงได้รับการบรรจุเข้าไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 5 โดยให้อาสาพัฒนาปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ชนบทยากจน

โครงการอาสาพัฒนาเมื่อเริ่มตั้ง มีกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ร่วมกันร่างโครงการ โดยกระทรวงมหาดไทยเป็น เจ้าของ เรื่อง เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อเดือนตุลาคม 2507 คณะรัฐมนตรีได้

ลงมติรับหลักการ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2508 และให้เริ่มดำเนินงานตามโครงการในปีงบประมาณ 2509¹ ต่อมาได้มีการประชุมระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณาถึงเรื่องสำคัญ ๆ ซึ่งเป็นหลักของการดำเนินงานตามโครงการอาสาพัฒนา เช่น การรับสมัคร การคัดเลือก และการฝึกอบรมอาสาพัฒนา ตลอดจนการแต่งตั้งและโยกย้ายอาสาพัฒนาในระหว่างปฏิบัติงาน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยได้เริ่มดำเนินงานตามโครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้คนวัยหนุ่มสาวที่สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีทุกสาขาวิชาที่ ก.พ. รับรอง มีอายุระหว่าง 20-35 ปี มีจิตใจเสียสละและรักการพัฒนาชนบท อาสาสมัครไปทำงานในชนบท เพื่อช่วยปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบทให้ดีขึ้น และเพื่อเสริมอัตรากำลังพัฒนากรที่ยังขาดแคลนอยู่เป็นจำนวนมาก

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงว่า ด้กวยการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนา ปี พ.ศ. 2522 ให้อาสาพัฒนาปฏิบัติหน้าที่เอนกประสงค์ เช่นเดียวกับพัฒนากร หรือเป็นเจ้าหน้าที่วิชาการเฉพาะด้านตามสาขาวิชาที่เรียน ในฐานะอาสาสมัครระดับหมู่บ้าน ตำบล โดยร่วมมือกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และทำหน้าที่ประสานงานระหว่างประชาชนกับหน่วยราชการต่าง ๆ

เนื่องจากรัฐบาลได้มีการบริหารงานพัฒนาชนบทแนวใหม่ ตามระบบการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) ที่ให้ 4 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบร่วมกันรวมพัฒนาอย่างมีแผน และประสานงานกัน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย² จึง

¹ กองอาสาพัฒนา กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, ทำเนียบอาสาพัฒนา โรงพิมพ์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2526 หน้า 102

² กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, หนังสือที่ มท. 0503/3797 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2527

ใกล้ส่งหนังสือถึงจังหวัดต่าง ๆ ชักชวนความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของพัฒนากร (อาสาพัฒนา) โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. จัดเตรียมชุมชนเพื่อเป็นฐานรองรับการพัฒนาต่าง ๆ
2. จัดตั้งและพัฒนาองค์กรประชาชนให้สามารถเป็นหน่วยนำในการพัฒนา
3. พัฒนาคุณภาพของประชาชน
4. สร้างเสริมอาชีพและรายได้ของประชาชนให้พอมีพอกิน (เป็นอย่างน้อย)
5. ประสานกิจกรรมการพัฒนาระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ
6. หน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

เนื่องจากอาสาพัฒนาไม่ใช่ข้าราชการ แต่เป็นอาสาสมัครของทางราชการ กระทรวงมหาดไทยจึงอนุโลมให้ใช้ระเบียบข้าราชการพลเรือน บังคับแก่อาสาพัฒนาตามกรณีจำเป็น เช่นระเบียบว่าด้วยการลา กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง อนุมัติค่าตอบแทนเหมาจ่ายประจำเดือนให้อาสาพัฒนาเดือนละ 1,865 บาท และให้บำเหน็จรางวัลเมื่อปฏิบัติงานครบ 1 ปี อีก 5,000 บาท นอกจากนั้นยังให้ค่าใช้จ่ายในระหว่างการฝึกอบรม เดินทางไปรับตำแหน่งและเดินทางกลับมารับบำเหน็จรางวัล ตลอดจนให้การรักษาพยาบาล เฉพาะตัว

อาสาพัฒนาเมื่อปฏิบัติงานครบ 1 ปีแล้ว ถ้าประสงค์จะต่อระยะเวลาการปฏิบัติงานพัฒนาอีก จะได้รับพิจารณาจากกรมการพัฒนาชุมชนอย่างมากไม่เกิน 2 ครั้ง ในกรณีที่กรมฯ มีตำแหน่งว่างหรือขบประมาณเหลือ แต่ถ้าอาสาพัฒนาลาออกก่อนที่จะครบกำหนด 1 ปี ไม่ว่าจะเป็นการลาออกหรือถูกให้ออกเนื่องจากมีความบกพร่อง ในหน้าที่จะถูกปรับในวงเงินไม่เกิน 5,000 บาท ตั้งแต่เริ่มโครงการอาสาพัฒนาจนถึงปีงบประมาณ 2526 มีอาสาพัฒนา 23 รุ่น รวมทั้งสิ้น 1,938 คน²

¹กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, หนังสือที่ กค. 0502/51426 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2524

²กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, บลงานกองอาสาพัฒนา โรงพิมพ์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2526 หน้า 30-31

จะเห็นได้ว่าโครงการอาสาพัฒนาที่ใช้ระบบจูงใจแก่อาสาพัฒนา ในอันที่จะ
 ตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพจนครบกำหนดสัญญา 1 ปี โดยให้บำเหน็จ
 รางวัลเป็นเงิน 5,000 บาท ด้วยเหตุนี้จากการประเมินผลอย่างไม่เป็นระบบของ
 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ใกล้เคียงว่า อาสาพัฒนาปฏิบัติงานโดยผลดีมาก และหลาย ๆ ราย
 ดีกว่าพัฒนากรเสียอีก ด้วยแรงจูงใจดังกล่าวและด้วยความตั้งใจที่จะสร้างเกียรติประวัติ
 การทำงานให้ปรากฏ เพื่ออาจเป็นผลในการต่อระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และอาจ
 ได้รับความพิจารณาเป็นพิเศษ ในการสอบบรรจุเป็นพัฒนากรในกรมฯ เกี่ยวกันนี้ต่อไป

ในขณะเดียวกันปรากฏว่า ในแต่ละปีอาสาพัฒนาหลายคนถูกให้ออกและ
 ลาออกในระหว่างปีอบรมและปฏิบัติงานด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน บางคนถูกให้ออก
 เพราะประพฤติผิดในฐานชู้สาว ชักค่าสิ่งของบังคับบัญชา ซึ่งสิ่งโดยชอบด้วยกฎหมายและ
 ระเบียบของทางราชการ และละทิ้งหน้าที่การปฏิบัติงานติดต่อกันในคราวเดียวกันเกินกว่า
 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร บางคนลาออกเพราะได้รับความลำบากที่ถูกส่งไป
 ปฏิบัติงานในหมู่บ้านที่ทุรกันดาร และบางคนลาออกเพื่อหางานใหม่ทำ จากสถิติของ
 กองอาสาพัฒนาปรากฏว่า อาสาพัฒนาถูกให้ออก และลาออกนี้คิดเฉลี่ยแล้วปีละประมาณ
 18% กล่าวคืออาสาพัฒนาในจำนวน 100 คน แต่ละปีจะลาออกประมาณ 18 คน

จากการที่อาสาพัฒนาถูกให้ออกและลาออกในแต่ละปี อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยที่
 ค่อนข้างสูงนี้ แสดงให้เห็นว่า ระบบการรับสมัครและการคัดเลือกผู้สมัครงานอาสา
 พัฒนายังไม่เพียงพอ อีกประการหนึ่ง จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการดำเนินงานตาม
 โครงการอาสาพัฒนา การประกาศรับสมัครบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กระทรวงมหาดไทย
 กำหนดทางสื่อมวลชน ซึ่งได้แก่หนังสือพิมพ์ และวิทยุ น่าจะยังไม่เพียงพอกล่าวคือ ยังไม่ได้
 วิเคราะห์และศึกษาผลการสื่อสารที่มีต่อผู้สมัคร เนื้อหาของข่าวสารอ่านแล้วเข้าใจ
 หรือมีแรงจูงใจไปสมัครให้มาสมัครเป็นอาสาพัฒนาหรือไม่ จากสถิติของกองอาสา
 พัฒนาปรากฏว่า มีผู้สมัครเป็นอาสาพัฒนาน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนผู้ที่จบจาก
 วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในแต่ละปี ถึงแม้จะเห็นได้จากข้อมูลในรอบ 5 ปี ที่มีผู้สมัครเข้า
 เป็นอาสาพัฒนา ทั้งนี้

ปีงบประมาณ	จำนวนผู้ที่จบป. กศสูง หรือเทียบเท่าและ ปริญญาตรี ¹	จำนวนผู้ที่สมัคร เข้าเป็นอาสา พัฒนา ²	ร้อยละ	คัดเลือกเข้าเป็น อาสาพัฒนา
2522	69,525	308	0.44	164
2523	100,743	426	0.42	111
2524	89,016	635	0.71	208
2525	104,273	2,439	2.43	120
2526	126,824	3,236	2.55	200

จากสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กรมการพัฒนาชุมชนมีโอกาสคัดเลือกอาสาพัฒนาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพจริง ๆ ไ้ค่อนข้าง กล่าวคือคิดโดยเฉลี่ยในรอบ 5 ปี มีผู้จบป. กศสูง หรือเทียบเท่าและปริญญาตรีสมัครเข้าคัดเลือกเป็นอาสาพัฒนาเพียง 1.29% ของผู้จบวุฒิดังกล่าว และถ้าคิดอัตราการว่างงานของผู้มีวุฒิดังกล่าวในแต่ละปี โดยคิดจากการสำรวจแรงงานรอบ 2 ปี โดยหาค่าเฉลี่ย ปรากฏว่าผู้จบการศึกษาทั้งกล่าวว่างงานปีละ 14.5%³ ทำให้ผู้ที่จบจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยว่างงานเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก กรมการพัฒนามีโอกาสคัดเลือกอาสาพัฒนาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพค่อนข้างมาก ผู้วิจัยมีความสนใจและเห็นความสำคัญของการเปิดรับข่าวสารของอาสาพัฒนา เพื่อที่จะนำผลการศึกษามาปรับปรุงการประกาศรับสมัครบุคคลเข้าเป็นอาสาพัฒนาทางการสื่อสารแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่คุณสมบัติได้รับทราบ เข้าใจ และมีแรงจูงใจไม่ล้มเหลวมาสมัครกันเป็นจำนวนมาก ทำให้กรมการพัฒนาชุมชนมีโอกาสได้คัดเลือกบุคคลที่มีคุณภาพ

¹ กองนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สถิติผู้จบประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงหรือเทียบเท่าและปริญญาตรีทางสังคมศาสตร์.

² กองอาสาพัฒนา กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, สถิติผู้สมัครเข้าเป็นอาสาพัฒนา.

³ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การสำรวจแรงงานรอบ 2 ปี 2517-2523.

และประสิทธิภาพเข้าเป็นอาสาพัฒนามากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ เพราะผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้รวมดำเนินงานตามโครงการอาสาพัฒนา นับตั้งแต่การประกาศรับสมัครบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด กำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นอาสาพัฒนา ทำหน้าที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมอาสาพัฒนา และออกตรวจเยี่ยมและนิเทศงานอาสาพัฒนา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมกรรมการ เปิดรับสื่อมวลชน จำแนกตามปัจจัยทางเพศ การศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สมัคร เป็นอาสาพัฒนา
2. เพื่อทราบพฤติกรรมกรรมการ เปิดรับและการแสวงหาข่าวสารของผู้สมัคร เป็นอาสาพัฒนาว่า ได้รับข่าวสารในเรื่องโครงการอาสาพัฒนาจากแหล่งใด และมีการปรึกษาหรือแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากใครบ้าง
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการสมัคร เป็นอาสาพัฒนาของผู้สมัครกับความมากน้อยในการ เปิดรับข่าวสารทั่วไปและข่าวสารการรับสมัครงานอาสาพัฒนาจากสื่อมวลชน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความมากน้อยในการ เปิดรับข่าวสารทั่วไป และข่าวสารการรับสมัครงานอาสาพัฒนาจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้สมัคร เป็นอาสาพัฒนา
 - 1.1 ความมากน้อยในการ เปิดรับข่าวสารทั่วไป และข่าวสารการรับสมัครงานอาสาพัฒนาจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับเพศของผู้สมัคร เป็นอาสาพัฒนา
 - 1.2 ความมากน้อยในการ เปิดรับข่าวสารทั่วไป และข่าวสารการรับสมัครงานอาสาพัฒนาจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของผู้สมัคร เป็นอาสาพัฒนา

1.3 ความมากน้อยในการเปิดรับข่าวสารทั่วไป และข่าวสารการ
รับสมัครงานอาสาพัฒนาจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับรายได้
ของครอบครัวของผู้สมัคร เป็นอาสาพัฒนา

2. ความมากน้อยในการเปิดรับข่าวสารทั่วไปและข่าวสารการรับสมัครงาน
อาสาพัฒนาจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจไปสมัครของผู้สมัคร เป็นอาสาพัฒนา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้สมัครเป็นอาสาพัฒนาวันที่ 26 ที่ส่ง
หลักฐานการสมัครงานทางไปรษณีย์ถูกต้อง จำนวน 2,651 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง
เพื่อการศึกษา จำนวน 304 คน

นิยามศัพท์

อาสาพัฒนา หมายถึง บุคคลที่อาสาสมัครเพื่อร่วมปฏิบัติงานในกรมการ
พัฒนาชุมชน และได้รับการคัดเลือกและผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมอาสาพัฒนา¹

สื่อมวลชน หมายถึง วิทยุและหนังสือพิมพ์ทั่วไป ที่กรมการพัฒนาชุมชน ใช้
ประกาศรับสมัครงานอาสาพัฒนาและเผยแพร่ผลงานอาสาพัฒนา

สื่อบุคคล หมายถึง ผู้ที่สมัครงานอาสาพัฒนาที่ติดต่อสอบถามหรือขอคำแนะนำ
ปรึกษาในเรื่องการสมัครงานอาสาพัฒนา

การเปิดรับสื่อมวลชน หมายถึง ความบ่อยครั้งในการรับฟังวิทยุและอ่าน
หนังสือพิมพ์

¹กระทรวงมหาดไทย, ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนาและ
เยาวชนอาสาพัฒนา พ.ศ. 2522.

ปัจจัยทางสังคม หมายถึง-การศึกษาของผู้สมัครงานอาสาพัฒนา ซึ่งแบ่ง
ออกเป็น 4 ระดับคือ

1. ปริญญาตรีทางสังคมศาสตร์
 2. ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป. กศ. สูง)
 3. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.) สาขาต่าง ๆ เช่น
คหกรรมศาสตร์ เกษกร
 4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ป.วท.) ทางช่างต่าง ๆ
เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า
- เพศ แบ่งออกเป็น 2 เพศ เพศชายและเพศหญิง

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ของครอบครัวผู้สมัครงานอาสาพัฒนา
กอบปี ในพื้นที่แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม

- กลุ่มที่ 1 รายได้ต่ำ หมายถึงรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท
- กลุ่มที่ 2 รายได้ค่อนข้างต่ำ หมายถึงรายได้ 20,001-30,000 บาท
- กลุ่มที่ 3 รายได้ปานกลาง หมายถึงรายได้ 30,001-40,000 บาท
- กลุ่มที่ 4 รายได้ค่อนข้างสูง หมายถึงรายได้ 40,001-50,000 บาท
- กลุ่มที่ 5 รายได้สูง หมายถึงรายได้สูงกว่า 50,000 บาท ขึ้นไป

ข่าวสารทั่วไป หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ไปในสื่อมวลชน

ข่าวสารการรับสมัครงานอาสาพัฒนา หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับการรับ
สมัครงานอาสาพัฒนา และงานอาสาพัฒนา ตลอดจนโครงการอาสาพัฒนาที่ปรากฏใน
สื่อมวลชน

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่กระตุ้นให้มีความพยายามที่จะทำ
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้บรรลุผลสำเร็จถึงเป้าหมายด้วยมาตรฐานสากลอันก่ิเลิศ หรือให้ความ
พยายามที่จะกระทำให้ดีกว่าบุคคลอื่น เอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
ที่กำหนดไว้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการวิจัยนี้ จะศึกษาถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ใน
การเป็นอาสาพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบ 30 ข้อ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. โทษร้ายความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน จำแนกตามปัจจัยทางเพศ การศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สมัครเป็นอาสาพัฒนา เพื่อนำไปใช้วางแผนการใช้สื่อมวลชนในการรับสมัครเป็นอาสาพัฒนา และพัฒนากรของกรมการพัฒนาชุมชน และอาจนำไปใช้กับหน่วยงานอื่น ทั้งเอกชนและรัฐบาลในการรับสมัครงานอาสาสมัคร เช่น ครูอาสาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ อาสาสมัครของมูลนิธิและสโมสรต่าง ๆ เป็นต้น
2. โทษร้ายพฤติกรรมของผู้สมัครเป็นอาสาพัฒนาในการเปิดรับข่าวสาร และแสวงหาข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการหรืองานอาสาพัฒนา
3. โทษร้ายความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารทั่วไปและข่าวสารการรับสมัครงานอาสาพัฒนาจากสื่อมวลชนกับแรงจูงใจไปสมัครของผู้สมัครเป็นอาสาพัฒนาเพื่อเป็นประโยชน์แก่วิทยากรที่อบรมอาสาพัฒนา ในการกำหนดเป้าหมายการทำงาน ของอาสาพัฒนาให้สัมฤทธิ์ผล
4. เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางนิเทศศาสตร์ ในเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร การแสวงหาข่าวสาร และเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย